

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets compensatieperceel Zonnepark Bankhoef

projectnummer: 283.01.50.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets compensatieperceel Zonnepark Bankhoef

Datum: 01-09-2022

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan een perceel aan de Groeneweg nabij Leur in samenspraak met de provincie Gelderland te herinrichten om zo de kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone te versterken en foerageergebied van hoge kwaliteit voor das te realiseren. Dit naar aanleiding van de plannen voor een te realiseren zonnepark ten noorden van dit gebied. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

Het doel van de inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbesluit noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de natuurtoets op 28 augustus 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: licht bewolkt, droog, circa 20°C en een zwakke wind.

PROJECTGEBIED EN PLANNEN

Het perceel is onderdeel van een groter projectgebied voor Zonnepark Bankhoef. Het betreffende perceel, wat nog niet aan de Wnb getoetst is, ligt aan de Groeneweg nabij Leur (figuur 1). Het wordt begrensd door de Groeneweg in het oosten en De Bankhoeve in het noorden. Ten westen en zuiden van het projectgebied liggen agrarische percelen en ten zuidoosten een huisdiercentrum. Langs de zuid- en westgrens van het projectgebied lopen greppels die ten tijde van het veldbezoek droog stonden. Op het perceel van het projectgebied stond ten tijde van het veldbezoek mais. In het projectgebied is geen bebouwing, opgaande begroeiing of permanent oppervlaktewater aanwezig.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het projectgebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 t/m 2. Impressie van het projectgebied op 28 augustus 2022. Links het projectgebied gezien vanuit het zuidoosten. Rechts de greppel langs de zuidelijke rand van het projectgebied

Foto's 2 t/m 4. Links het aanzicht op het projectgebied vanuit het noordoosten. Rechts het projectgebied gezien vanuit het noordwesten

De plannen bestaan uit het versterken van de Groene Ontwikkelingszone in het projectgebied (figuur 2). Dit wordt onder andere gedaan door de aanleg van een 15 m brede ecologische verbindingszone langs de westgrens van het projectgebied. De overige randen worden ingericht met enkele knotwilgen, kruidenrijke vegetatie en een strook struweel van 5 m breed. De rest van het projectgebied wordt ingericht als kruidenrijk grasland met extra klaver. Ook worden in het zuidwesten takkenrillen gerealiseerd. Er worden geen bomen gekapt.

Figuur 2. Inrichtingsschets van het projectgebied. Langs de oost- en noordzijde van het projectgebied wordt struweel gerealiseerd. Langs de westzijde komt struweel en bomen. In het zuidwesten worden ook takkenrillen gerealiseerd (gele ster). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF © 28 augustus 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het projectgebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën en een dagvlinder (iepenpage).

Op het perceel van het projectgebied werd ten tijde van het veldbezoek mais verbouwd. Langs de randen van het projectgebied stonden daarnaast nog enkele algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, grote brandnetel en grote weegbree. Binnen het projectgebied is geen opgaande beplanting aanwezig. Direct ten zuidoosten van het projectgebied stonden drie zomereiken langs de Groenestraat. De aanwezige soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Gezien de terreingesteldheid, voedselrijkdom en het ontbreken van waarnemingen uit de NDFF zijn beschermde plantensoorten niet in het projectgebied te verwachten.

Uit de directe omgeving zijn enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd en sperwer (NDFF). Vanwege het ontbreken van bebouwing of opgaande beplanting in het gebied kan de aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten. De randen van het projectgebied maken mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de directe omgeving bekende huismus (NDFF).

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

In het projectgebied is geen bebouwing of opgaande beplanting aanwezig waar vleermuizen, zoals de uit de omgeving bekende gewone dwergvleermuis of laatvlieger (NDFF), een verblijfplaats kunnen hebben. In het projectgebied zijn geen groenstroken aanwezig die een onderdeel kunnen vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting, die dienst kan doen als essentiële vliegroute.

Mogelijk vormt het projectgebied wel een klein onderdeel van het foerageergebied van enkele soorten die in open gebieden kunnen foerageren, zoals gewone dwergvleermuis (NDFF).

De randen van het projectgebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten ree en veldmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

In de directe omgeving van het projectgebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde bever, bunzing, wezel, das, eekhoorn en steenmarter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor bever, zoals grote wateren, is niet in of nabij het projectgebied aanwezig. Kleine marterachtigen zoals bunzing en wezel zijn vooral aangewezen op kleinschalige cultuurlandschappen met voldoende dekking. Vanwege het ontbreken van takkenrillen, struweel of rechtlijnige elementen in het projectgebied, worden bunzing en wezel niet in het projectgebied verwacht. Het maisland vormt secundair foerageergebied voor dassen, die burchten hebben in de bosjes ten noorden van het perceel.

Voor eekhoorn ontbreekt binnen het projectgebied eveneens geschikt leefgebied, zoals bosgebied. Aanwezigheid van eekhoorn in het projectgebied kan hierdoor worden uitgesloten. Steenmarter maakt verblijfplaatsen in kleine holtes, voornamelijk in bomen, takkenhopen, rommelschuren en zolders. In het projectgebied zijn geen bomen, takkenhopen of bebouwing aanwezig waar steenmarter een verblijf kan hebben. Wel kan steenmarter incidenteel foerageren langs de randen van het projectgebied. Andere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van het ontbreken van geschikt habitat en waarnemingen uit de omgeving (NDFF) niet te verwachten in het projectgebied.

Uit de directe omgeving van het projectgebied zijn verschillende amfibieënsoorten bekend, zoals bruine kikker en gewone pad (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Ook de beschermde amfibieënsoorten kamsalamander en poelkikker komen uit de NDFF naar voren. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is geschikt voortplantingswater voor deze soorten niet aanwezig in of direct rondom het projectgebied. Het projectgebied vormt ook geen geschikt landbiotoop voor kamsalamander of poelkikker. Hierdoor zijn kamsalamander en poelkikker niet in het projectgebied te verwachten.

De dagvlindersoort iepenpage is bekend uit de omgeving van het projectgebied (NDFF). In het projectgebied zijn geen waardplanten van iepenpage, zoals diverse soorten iep, aanwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van iepenpage in het projectgebied worden uitgesloten.

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen en reptielen zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het projectgebied biedt deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven kan de aanwezigheid van beschermde vissen en reptielen worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels verloren. Het projectgebied verandert wel als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd, maar zal niet geheel ongeschikt worden. Naar verwachting zal de kwaliteit van het projectgebied als foerageergebied alleen toenemen door de realisatie van kruiden- en faunairijk grasland in plaats van mais en door de toevoeging van dekking langs de randen. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten is bij wet verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Bij uitvoering van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren. Het projectgebied zal naar verwachting door de plannen niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die op open plekken foerageren, zoals rosse vleermuis. Bovendien is in de directe omgeving van het projectgebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Als gevolg van de plannen verandert het projectgebied van secundair foerageergebied naar primair foerageergebied voor das. Negatieve effecten kunnen hierdoor uitgesloten worden.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. Het Gelderse NNN wordt ook wel het Gelders Natuurnetwerk genoemd (GNN). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in de Omgevingsverordening Gelderland (geconsolideerd op 01-02-2022).

GROENE ONTWIKKELINGSZONE EN GANZENRUSTGEBIED

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden ontwikkelingen alleen toegelaten als de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de GNN-gebieden en Groene Ontwikkelingszones bij ruimtelijke plannen ook specifiek ingezet op de bescherming van ganzenrustgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

Het projectgebied ligt circa 7,4 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Direct ten noorden van het projectgebied, aan de overzijde van De Bankhoeve, ligt een bosschage die is aangewezen als GNN-gebied. Het projectgebied ligt in een groot gebied aangewezen als Groene Ontwikkelingszone (figuur 3). Het dichtstbijzijnde ganzenrustgebied ligt circa 7,4 km ten noorden van het projectgebied.

Figuur 3. Locatie van het projectgebied (rood), de Groene Ontwikkelingszone (geelgroen) en het Gelders Natuurnetwerk (groen). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

TOETSING

Het projectgebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het projectgebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering vrijgesteld van vergunningplicht. Het gebied wordt slechts heringericht en er vindt hierdoor bijvoorbeeld geen toename van verkeersbewegingen plaats. Hierdoor wordt geen toename van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase verwacht.

Het projectgebied ligt in de Groene Ontwikkelingszone. Doel van de plannen is om de GO in het projectgebied te versterken door onder andere de aanleg van struweel, kruidenrijk grasland, pluksgewijs struweel en enkele bomen. De plannen zijn overlegd met de provincie en versterken de samenhang, kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van de GO.

Het NNN in Gelderland kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten. Ganzenrustgebieden zullen eveneens geen verstoring ondergaan, gezien de grote afstand tot het projectgebied en de inrichting van het tussenliggende gebied.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het projectgebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Gelderland is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 28 augustus 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het projectgebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren. Het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Wel moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit om verstoring van nesten van algemene vogelsoorten direct buiten het projectgebied te voorkomen. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli.

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het projectgebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het projectgebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Het uitvoeren van een Aeries-berekening is niet nodig. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid of het onderdeel houtopstanden van de Wnb.